

Uličný J., 1896: -1- . XIX. Program c. k. Státního
Gymnasia v Třebíči, 19: 3-24.

A) Příspěvek ku poznání rozlohy plžů na Moravě.

Od Jos. Uličného.

V následujících řádcích podávám stručnou zprávu o tom, kde který druh břichonožců na Moravě pozorován byl, což se stalo příčinlivostí čelných sběratelů, jichž jména čtenář dále najde, a pozorováním mým vlastním. Naleziště, o nichž se záznamení ve zprávách tištěných nacházejí, pomíjím; najde se jich už dosti ve spiscích těchto:

Prof. Kolenati, Verzeichnis der Mollusken des Altvaters. — Jahresheft der naturw. Section der k. k. mähr.-schlesisch. Ackerbau-gesellschaft in Brünn. 1858.

Dr. O. Reinhardt, Beiträge zur Molluskenfauna der Sudeten. — Neunter Jahresbericht über die Luisenstädtische Gewerbeschule in Berlin 1874, kde jsou výtčena některá moravská místa pohraničná.

Jos. Uličný, Systematický seznam měkkýšů okolí Brněnského. — Program c. k. českého vyššího gymnasia v Brně. 1882.

Týž, Beitrag zur Kenntnis der Molluskenfauna von Mähren. — Verhandl. d. naturf. Vereines in Brünn. 1885.

Týž, Vrchy Palavské na Moravě a jejich poměry malakozoologické. — Vesmír. 1886.

Týž, Zweiter Beitrag zur Kenntnis der Moll. F. von Mähren. — Verh. d. n. V. in Brünn, 1889.

Týž, Die Molluskenfauna der Umgebung von Prossnitz in Mähren. — Tamže 1890.

Ant. Rzehak, Beitrag zur Kenntnis der Conchylienfauna Mährens. — Jahresbericht der Landesoberrealschule in Brünn. 1891.

F. Smyčka, Seznam měkkýšů z okolí Drahanovic. — Vesmír. 1896.

Vzdávám díky všem pp. sběratelům, kteří mně vydatnou podporou byli, své nálezy se mnou ochotně sdělující; zvláště pak jest mi vítána příležitost, že svému příteli a nadšenému milovníku přírody p. Arnoštu Hanischovi, inspektoru velkostatku třebického, mohu vyjádřiti vděčnost za to, že mi jeho laskavostí a v jeho vzácné společnosti umožněno bylo prozkoumati široké okolí našeho města.

Daudebardia brevipes Fér.

Nalezl jsem živý kus u mlýna Rastoky u Rusavy pod Hostýnem.

Daudebardia rufa Drap.

Údolí Punkvy poblíž Macochy, Býčí skála, Hranice (na vápencových skalách u Teplic).

— 2 —

Limax coeruleans Bielz.

Na hradě v Hukvaldech velmi hojně; Radhošť (Písařovic), Králický Sněžník (F. Schmidt).

Limax cinereoniger Wolf.

Jest kromě níže jménem vytčené odrůdy ještě barvou velmi proměnliv; tak se často naskytá pouze jednobarvý s málo zatemněnými kraji chodidla a to třeba ani po celé délce: Kroměříž, Vohančice u Tišnova, Zbraslav a Stanoviště na Bitešsku, Horní Vilimovice u Třebíče, údolí Punkvy, Adamov a Vranov u Brna, Staré Město a vrch Saalwiese v sev. Moravě. Obyčejně však bývá na bocích jednou i dvěma řadami temných až černých teček ozdoben, jež někdy spolu v podélné pruhy splývají: vrch Hády u Brna a též na druhém břehu Svítavy u Obřan a Bilovic, Lišeň, Vranov a Písárky u Brna, Býčí skála, Grygov u Olomouce, Plumlov, Tovačov, Litovel, Bilany u Kroměříže, Hostýn, Rusava, Hranice, Val. Meziříčí, Vsetín, hrad Brničko u Zábřeha, Winkelsdorf pod Pradědem, Hodonín u Olešnice (J. Vl. Hrubý), Náměšť n./O., hrad Rabenstein nad Jihlavkou u Jamolic, Třebíč (v lišti), Brtnice.

Var. luctuosa M. T. Odrůda černá s bledým hřebenem: Grygov, Chropiň u Kroměříže, hrad Rokštýn u Brtnice; zcela černá: Hanušovice u St. Města, Okříšky u Třebíče.

Limax tenellus Nilss.

Rusava, Kroměříž, hrad Nové Zámky u Raškova při horním toku Moravy, Saalwiese, Špiklice; Spálený mlýn na Chvojnici u Kralic a Čučice na Náměštsku; Radonín, Radošov, mlýn Liština u Čichova, Horní Vilimovice, Waldsteinruhe u Třebíče, Kamenice u Jihlavy.

Všude jen naskrz žlutá forma bez pruhů.

Limax variegatus Drap.

Podklášteří u Třebíče (sklep v čís. 12.).

Limax arborum B. C. = *Lehmannia marginata*

Brno (Špilberk, Lužánky, Písárky), Obřany, vrch Hády u Brna, Vranov, Josefův (u Adamova), Zbraslav a Stanoviště na Bitešsku, Val. Meziříčí, Frenštát, Hukvaldy, Hostýn, Chropiň, Litovel, Katov, Loučka, Vohančice a Hradisko u Tišnova, hrad Tempelstein nad Jihlavkou sev.-záp. Mor. Krumlova, Náměšť n./O., Čučice, Spálený mlýn u Kralic, Třebíč, Čechtín, Horní Vilimovice, Brancouze, hrad Rokštýn u Brtnice; Moštiště a Dol. Bory u Vel. Meziříčí, Saalwiese.

Limax agrestis L.

Obecný.

Var. concolor Ul. Obřany, Adamov u Brna, Hostýn, Špiklice, Vel. Meziříčí, Hrotovice a Zárubice; na Třebicku: Třebíč, Sokolí, Waldsteinruhe, Pokojovice, Brancouze, Okříšky, Náměšť n./O., Čučice.

Limax laevis Müll.

Řečkovice a Černovice u Brna, Hustopeč u Hranic, Rusava, Zábřeh, St. Město, Tišnov, Zárubice a Valč u Hrotovic, Vel. Meziříčí, Luka a Kamenice na Jihlavsku, Boskovštýn a Černín u Jevišovic, Třebíč, Okříšky, Čechtín, Radonín u Třebíče, Čučice; Přívoz, M. Ostrava (Tůma).

Var. pallidus Schr. Brno, Chropiň, Boskovštýn, Černín, Vel. Meziříčí, Okříšky, Čechtín a Sokolí u Třebíče, Třebíč.

Vitrina pellucida Müll.

Červený kopec, Židenice a Bilovice u Brna, údolí Punkvy pod Macochou, Býčí skála. Rožnov, Hukvaldy, Štramberk, hrad Brničko a Bohdík Český u Zábřeha, Pouzdrány, Palava u Mikulova (Schierl), Hustopeč u Brna, Hodonín u Olešnice (Hrubý), Tempelstein, Rokštýn, Hrádek u Brancouz, Třebíč (zámecký park, liščí, bažantnice), Horní Smrčné (v „Proseníně“), Ptáčov u Třebíče (Hanisch).

Vitrina elongata Drap.

Žákova Hora u Žďáru (Kalenský), Josefov, Babí lom (K. Czižek), Pisárky u Brna, údolí Punkvy, Býčí skála, Mladeč u Litovle, hrad Nové Zámky u Raškova, Spálený mlýn na Chvojnicí u Kralic na Náměštsku.

Hyalinia cellaria Müll.

Pisárky u Brna, Josefov u Adamova (při Býčí skále), údolí Punkvy, Blansko, Dolní Lhota u Blanska (Rzehak), Tempelstein, Čučice, Spálený mlýn u Kralic, Sadek u Třebíče, Třebíč.

Hyalinia glabra Studer.

U prvního tunelu u Brna, Adamov, údolí Punkvy, Býčí skála, Hranice (na vápencových skalách u Teplic), Val. Meziříčí, Hukvaldy, Štramberk (u jeskyně Šipky), rozvaliny hradu Lukova u Fryštáku, Ludmirov, Mladeč, Milkov (Slaviček) u Litovle, „zkamenělý zámek“ u Búzova (Spitzner), Hodonín u Olešnice (Hrubý), Tempelstein, Rabenstein (u Skrejé na Hrotovicku), Čučice (u dolů tuhových), Spálený mlýn u Kralic.

Hyalinia nitens Mich.

Christianshain a Babí lom u Brna (J. Czižek), Obřany, Adamov, údolí Punkvy, Hustopeč u Brna, Nosislav, Grygov, Tovačov, Chropiň, Kroměříž, Přerov, Hostýn, Hranice, Štramberk, Hukvaldy, Nelhübel (Neuhübel) u Jičina N. (J. Czižek), Milkov u Litovle (Slaviček), Ludmirov u Konice, Hodonín u Olešnice (Hrubý), Tišnov, mezi Fuhrmannsteinem a Goldštýnem v Jeseníku (Klika), hrad Bukovin u Hostima, Tempelstein, Javůrek u Domašova, Čučice, Spálený mlýn u Kralic, Třebíč, Horní Vilimovice.

Mut. albina. Vrch Hády u Brna; Milkov (Slaviček).

Hyalinia lenticularis Held.

Údolí Hodoninky u Štěpánova (Hrubý), Babí lom u Brna, zříceniny hradu na Hukvaldech, Kotouč u Štramberka (J. Czižek).

Hyalinia Hammonis Ström.

Josefov u Brna (J. Czižek), Červený kopec v Brně a údolí Svitavské u Brna (K. Czižek), Blučina, Šternberk, Kroměříž (na Zámečku), Waldsteinruhe a Radošov u Třebíče.

Var. *viridula* Mke. Mezi Fuhrmannsteinem a Goldštýnem v Jeseníku (Klika).

Hyalinia diaphana Studer.

Babí lom (K. Czižek), Průchodice u Ludmírova (Sláviček), Hodonín u Olešnice (Hrubý), Pisárky, vrch Hády, Černovice a Adamov u Brna, údolí Punkvy, Býčí skála, Hranice, Hukvaldy, Rusava, hrad Lukov u Fryštáku, Čučice.

K vůli zamezení možných nedorozumění připominám, že naleziště tato platí o skelnatce úplně bez píštěle. V novější době dokazují někteří jako dr. O. Boettger, march. Paulucci a j., že Studer spíše mohl mít před sebou formu s nepatrnou šterbinou píštělovou, již snad nedohlédnul, než formu, které píštěl úplně schází. Boettger myslí, že by se správněji měly dotčené skelnatky jmenovati takto: *Hyalinia diaphana* Stud. = *subrimata* Reinh., tedy s úzounkou píštěli, *Hyal. diaphana* auct. plur. = *contorta* Held — docela bez píštěle.

Hyalinia moravica West.

Na hoře Hostýně u kostela. Dosud jest znám jediný kus.

Poněvadž v literatuře naší popisu skelnatky této ještě není, neváhám vřaditi jej dle dra C. A. Westerlunda *Fauna der in der palae-arctischen Region lebenden Binnenconchylien*, I. Supplement 1890.

Skořápka docela bez píštěle (uprostřed dole jen úzce prohloubená), spleštilá, lesklá, žlutavě sklovitá, na obou stranách hustě a jemně, ale pod lupou velmi zřetelně (na straně dolní paprskovitě ode středu k obrubě) rýhovaná; kotouč pravidelně a dosti vyklenutý; závitky počtem $4\frac{1}{2}$ pravidelně a dosti rychle se vzímající, každý aspoň o třetinu širší než předchozí, dosti klenuté, se švem vtlačeným; ústí vodorovné, hluboce vykrojené, vejčité srdčité, s horním krajem obústi málo kratším než přímý kraj píštělový. (*Hyal. [Vitre] diaphana* má ústí šikmé úzce poloměsíčné s horním krajem velmi krátkým, vnějším krajem silně obloukovitým a krajem píštělovým velmi dlouhým.) — Výška 1.5 mm, šířka 3 mm.

Upozorňuji na zjev tento, aby sběratelé, kterým výše udané místo bližší jest, při sbírání jej na paměti měli.

Hyalinia crystallina Müll.

Adamov, údolí Punkvy, okolo Býčí skály, Hranice, Rusava, Štramberk, Mladeč u Litovle; Hukvaldy (A. Czižek).

Var. subterranea Bgt. Údolí Punkvy (J. Czižek), Hranice.

Hyalinia subrimata Rhdt.

Mezi Fuhrmannsteinem a Goldštýnem (Klika).

Hyalinia inopinata Ulič.

Hrad Tempelstein nad Jihlavkou u Jamolic.

Hyalinia fulva Drap.

Suché skalky u Búzova (Laibner), Dolní Lhota u Blanska (Rzehak), údolí Hodoninky (Hrubý), Průchodice u Ludmírova (Slaviček), mezi Fuhrmannsteinem a Goldštýnem (Klika), údolí Punkvy, kolem Býčí skály, Štramberk, Rusava, Saalwiese.

Hyalinia nitida Müll.

Mor. Ostrava, Znojmo (Tůma), Búzov (Laibner), Letovice (Kalabus), Polava, Hustopeč u Brna (Schierl), Milkov, Ludmírov (Slaviček), Josefov u Adamova (A. Czižek), Bedihošť u Prostějova, Tovačov, Doloplazy u Nezamyslic, Kroměříž, Hustopeč u Hranic, Adamov, Bilovice, Královo Pole, Rajhrad u Brna, Tišnov, Okříšky, Radonín a Waldsteinruhe u Třebíče.

Zonites verticillus Fér.

Údolí říčky nad Lišní (Tůma), Hodonín u Olešnice (Hrubý), Milkov u Litovle (Slaviček), Josefov u Brna (J. Czižek), Čučice (mezi shrouceným kamením u Oslavy).

Arion subfuscus Drap.

Písárky v Brně, Líšeň, Blučina, Rajhrad a Adamov u Brna, údolí Punkvy, Býčí skála, Tovačov, Chropiň, Přerov, Hostýn, Frenštát, hrad Brníčko, Hanušovice, St. Město, Špiklice, Tišnov, Rokštýn, Okříšky, Javůrek u Domašova, Čučice, Spálený mlýn u Kralic.

Arion Bourguignati Mab.

Hády a Adamov u Brna, Býčí skála, Kroměříž, Hostýn, Rusava, Vel. Biteš, Náměšť n. O., Rokštýn, Javůrek u Domašova, Čučice, Spálený mlýn u Kralic, Třebíč.

Patula rotundata Müll.

Christianshain pod Babím lomem a údolí Obřavy u Brna (J. Czižek), Dolní Lhota u Blanska (Rzehak), Letovice (Kalabus), Hodonín u Olešnice (Hrubý), Ochoz, Adamov, Vranov a Josefov u Brna, údolí Punkvy, Býčí skála, Blansko, Volančice u Tišnova, Litovel, Mladeč, Grygov, Chropiň, Hranice, Val. Meziříčí, Nový Hrozenkov, Frenštát, Hukvaldy, Štramberk, Hostýn, Hrad Lukov u Fryštáku, hrad Brničko, Bohdíkovo Č., Špiklice, Saalwiese, Stanoviště, hrad Bukovín u Hostima, Tempelstein a Rabenstein, Rokštýn, Hrádek u Brancouz, Javůrek u Domašova, Třebíč, Horní Smrčné a dvůr Wartenberk (Hanisch), Sadek, Vladislav, Čučice, Spálený mlýn u Kralic.

Mut. albina. Nový Hrozenkov, Dolní Lhota, Josefov, Obřavy.

Patula solaria Mke

Údolí Svitavy u Brna, Bilovice, údolí Punkvy (J. Czižek), Mokrá Hora a Adamov u Brna, Býčí skála, Litovel, Mladeč, Spálený mlýn u Kralic, Čučice, Macocha (Klika), Říčka nad Lišní (Tůma).

Patula ruderata Studer.

Mezi Fuhrmannsteinem a Goldštýnem, Goldštýn, St. Město, Praděd, Macocha (Klika), Žákova Hora (Kalenský).

Patula pygmaea Drap.

Červený kopec, vrch Hády a Černovice u Brna, hrad Tempelstein u Jamolic.

Patula rupestris Drap.

Suché údolí (Dürres Thal) již. Macochy (K. Czižek), údolí Punkvy, Býčí skála, údolí Říčky u Lišně, „zkamenělý zámek“ u Búzova (Spitzner), Kolouč u Štramberka (J. Czižek).

Helix aculeata Müll.

Palavské vrchy (J. Czižek), Hranice, Tempelstein (několik živých kusův).

Helix pulchella Müll.

U potoka Špramku při Búzově (Laibner), Brno, Královo Pole, Suché údolí, údolí Punkvy (J. Czižek), Adamov, Hustopeč u Brna, Dolní Vistovice, Ludmírov, Mladeč u Litovle, Kroměříž, Bedihošť, Přerov, Hranice, Štramberk, Hukvaldy, Rožnov, hrad Brničko u Zábřeha, Třebíč, Vel. Meziříčí, Brancouze, Čučice, Věstoňovice u Třebíče (Hanisch).

Helix costata Müll.

Bedihošť, Čelechovice, Hrubčice u Prostějova, Přerov, Hranice, Štramberk, Lukavičky u Fryštáku, Rusava, Adamov, údolí Punkvy, Býčí skála, Dolní Vistovice, Hustopeč u Brna (na sklepích, Schierl), Mladeč u Litovle, u Špramku (Laibner), hrad Brničko u Zábřeha, Třebíč, Brno, Královo Pole, Babí lom (J. Czižek), Čučice.

Helix holoserica Stud.

Údolí Hodoninky (Hrubý), Horní Smrčné u Třebíče (Hanisch), Blansko, kaplička mezi Goldštýnem a Haidebrünnelem (Klika), „zkamenělý zámek“ u Búzova (Laibner), Čučice.

Var. tridentata Ul. Hrad Rokštýn.

Helix obvoluta Müll.

Drebnický les u Búzova (Laibner), údolí Hodoninky (Hrubý), Adamov a Ochoz u Brna, Býčí skála, údolí Punkvy u Macochy, „Průchodice“ u Ludmírova, Mladeč, Tišnov, Javůrek u Domašova, hrady Tempelstein a Rabenstein, Čučice, Spálený mlýn u Kralic, Hor. Smrčné (Hanisch).

Var. dentata West. Drebnický les u Búzova (Laibner).

Helix personata Lam.

Búzov (velmi hojně, Laibner), Hodonín u Olešnice (Hrubý), údolí Svitavy u Brna (J. Czižek), Adamov, Býčí skála, údolí Punkvy u Macochy, Tišnov, hrad Bukovín u Hostína, „Průchodice“ u Ludmírova, Mladeč, Chropiň, Hostýn, Hranice, Rusava, Nový Hrozenkov, Vsetín, Štramberk, hrad Lukov u Fryštáku, Čučice.

Helix bidens Chemn.

Josefov u Brna, Nelluble (Neuhübel) u Nov. Jičína (J. Czižek), Bilovice, Blučina, Rajhrad a Nosislav u Brna, Grygov, Tovačov, Kroměříž, Bilany u Kroměříže, údolí Řičky nad Lišní (Tůma).

Helix unidentata Drap.

Údolí Hodoninky (Hrubý), „zkamenělý zámek“ u Búzova (Spitzner), Milkov (Slaviček), Bilovice, Vranov a Adamov u Brna, Býčí skála, údolí Punkvy, vrch Květnice u Tišnova, Bohdík Český, Hranice; Javůrek u Domašova (Hanisch), Čučice.

Helix sericea Drap.

Židlochovice, Hustopeč u Brna (Schierl), údolí Punkvy (J. Czižek), Josefov (u Býčí skály), údolí Řičky u Lišně, Rajhrad, Mladeč.

Helix liberta West.

Hodonín město (Beránek).

Helix Clessini Ulič.

Hrubá Voda (Spitzner) a Vsisko u Olomouce, les Hvězda a arcibiskupský park v Kroměříži (Zahradník), Obrány a Bilovice u Brna, při Býčí skále, Blansko.

Helix hispida L.

Údolí Obravy u Nebovid (J. Czižek), Hustopeč u Brna (Schierl).

Helix rubiginosa Zgl.

Josefov u Brna, Nezamyslice, Tovačov, Kroměříž, Val. Meziříčí, Hustopeč u Brna, Pouzdřany, Palava (Schierl), Hodonín město (Beránek).

Helix Pietruskyana Parr.

Helfštýn u Lipníka (Písařovic), Kroměříž (arcibiskupský park, Klvaňa).

Helix umbrosa Partsch.

Jihlava (Pachner).

Helix incarnata Müll.

Obrány, Adamov, Rajhrad, Blučina, Nosislav, kolem Macochy, při Býčí skále, Vranov u Brna, hrad Blansko u Blanska, Suché údolí již. Macochy (K. Czižek); u Kroměříže: arcibiskupský park, Hvězda, Zámeček, Bilany, Chropiň; okolí Búzova (Laibner), Litovel, Milkov u Litovle (Slaviček), Tovačov, Grygov, Otaslavice u Prostějova, Ludmírov u Konic, Dolní Lhota u Blanska (Rzehak), Blansko, Hranice, Val. Meziříčí, Rožnov, Hukvaldy, Hostýn, Štramberk, Rusava, hrad Lukov u Fryštáka, Nelhuble n. Nov. Jičina (J. Czižek), Palavské vrchy, Tišnov (na Květnici) a Vohančice, hrady Brničko a Nové Zámky (u Raškova), hrad Bukovín u Hostima, Hodonín u Olešnice (Hrubý), hrady Tempelstein a Rabenstein, Javůrek u Domašova, Čučice, Spálený mlýn u Kralic, Třebíč.

Helix carpatica Friv.

Údolí Hodoninky (Hrubý), Litovel, Štramberk, Rusava, Tovačov (tu se nacházejí též kusy, které mají úzounkou štěrbinu píštělovou, a našel jsem dokonce dva kusy s píštělí tak otevřenou jako jest u *H. incarnata*; že však je nemohu považovati za druh právě jmenovaný, s nímž tu *H. carpatica* společně žije, toho příčinou jest hrubší rýhování, závitky bez naznačení hřebene a bílá barva pysku).

Helix carthusiana Müll.

Palavské vrchy, Nosislav, Starovičky u Hustopeče (Schierl).

Helix fruticum Müll.

Vranov, Ochoz, Nosislav, Blučina, Rajhrad u Brna, údolí Punkvy, Macocha (Klika), Býčí skála, Hrádnice u Búzova (Laibner), „zkamenělý zámek“ u Búzova, Milkov, Průchodice u Ludmírova, Neclava u Jevíčka (Slaviček), Černovír u Olomouce (Spitzner), Tovačov, Hulín, Kroměříž (ve Hvězdě a při silnici k Hulínu, Zahradník), Bilany u Kroměříže, Litovel, Hranice (ve křoví při silnici do Teplic), Hukvaldy, Štramberk, Nelhuble (A. Czižek), údolí Hodoninky (Hrubý).

Helix strigella Drap.

Bilovice, Adamov, Křtiny, Ochoz, Blučina, Hustopeč u Brna, Rajhrad, Žebětín, Červený kopec u Brna, údolí Punkvy, Býčí skála, Blansko, Letovice (Kalabus), Drnovice u Viškova, Ludmírov, Mladeč, Lesnice u Zábřeha, Milkov u Litovle, „zkamenělý zámek“ u Búzova (Slaviček), Bilany u Kroměříže, Tišnov, Štramberk, Ivančice (Sklenář), Senohrady (Schierl), hrady Tempelstein a Rabenstein, Náměšť n. O., Čučice, Třebíč.

Illemýžd' tento jest u nás průměrně větší, než jak se obecně udává (13 mm šířky); dosahuje ponejvíce 16 mm, největší kusy pak (z Lesnice) mají 17 mm a nejmenší (z Ivančic) pouze 12 mm.

Helix faustina Zgl.

Var. Charpentieri Scholtz. Suché údolí (K. Czižek), údolí Hodoninky (Hrubý), „zkamenělý zámek“ u Búzova, (Spitzner), Blansko, Sloup, hrad Nové Zámky u Raškova, rozvaliny hradu Lukova u Fryštáku, Rusava, vrch Květnice u Tišnova, Hostýn (Šedý), Ostrov u Sloupa a Jundrov u Brna (Tůma).

Helix arbustorum L.

Nosislav, Blučina, Rajhrad, Blansko, Macocha, Vranov, Adamov, Josefův (J. Czižek), Vranovice u Hustopeče, Olešnice u Kunštátu, Hodonín u Štěpánova (Hrubý), Nové Město, Winkelsdorf a Vysoká Hole v Jeseníku, Staré Město, „zkamenělý zámek“ u Búzova (Spitzner), Kadeřín, „Průchodice“ u Ludmírova, Vežnické údolí u Ospilova (Slaviček), Rusava, Kroměříž: při hulínské silnici a při cestě od cvičiště k Vlčetínu, Zámeček (Zahradník), Čučice, hrad Rokštýn u Brtnice, Kittlova stráž v Třebíči, Žákova Hora (Kalenský).

Mut. albina. Údolí Hodoninky (Hrubý).

Helix lapicida L.

Obřany, Adamov, Vranov u Brna, Býčí skála, údolí Punkvy, Macocha, Sloup, Blansko, Suché údolí (K. Czižek), Letovice, Lulč,

Mor. Krumlov (Schierl), Olešnice, údolí Hodoninky (Hrubý), Ludmírov, Mladeč, hrad Brníčko, hrad Nové Zámky u Raškova, „zkamenělý zámek“ u Búzova (Spitzner), Hranice, Štramberk, Hostýn, hrad Lukov u Fryštáku, Loučka a Vohančice u Tišnova, Tišnov (Květnice), Náměšť n. O., Zbraslav, hrady Tempelstein, Rabenstein, Rokštýn, Hrádek u Brancouz, Horní Smrčné a Wartenberk u Třebíče (Hanisch), Horní Vilimovice, Sadek, Radošov (u mostu při silnici), Vladislav, Třebíč, Čučice, Nová Ves u Hrubčic, Spálený mlýn u Kralic.

Mut. albina. Rokštýn.

Helix pomatia L.

Brno, Chrlice, Černovice u Brna, údolí Punkvy, Křtiny, Adamov, Josefov, Ochoz, Žebětín, Žilošice, Rajhrad, Nosislav, Hustopeč u Brna, Letovice (Kalabus), Boskovice, Sloup, Olbramovice, Křtěníce, Dolní Vistonic, Lulč, Grygov, Ludmírov, Litovel, Mladeč, Chropiň (nápadně veliká forma), Kroměříž, Bilany u Kroměříže, Kojetín, Tovačov, údolí Punkvy, při Býčí skále, Nové Město, údolí Hodoninky (Hrubý), Vsetín, Hranice, Nový Hrozenkov, Hukvaldy, Štramberk, Nelhuble (A. Czižek), hrad Lukov, Rusava, Vítkovice (Tůma), Javořina (Štola), Bohdíkovo Český, hrad Nové Zámky u Raškova, St. Město, „zkamenělý zámek“ u Búzova (Spitzner), Tišnov, hrad Bukovín u Hostima, Náměšť n. O.; hrady Tempelstein a Rabenstein, Jihlava, Okříšky, Brancouze, Sadek u Třebíče, Třebíč, Čučice (tu též forma zcela bez pásek).

Helix hortensis Müll.

Brno, Rajhrad, Nosislav, Blučina, Adamov a Vranov u Brna, Ivančice, Hustopeč u Brna (Schierl), Býčí skála, Macocha, Blansko, Ráječko u Blanska, Letovice, Ludmírov u Konice, Mladeč a Milkov u Litovle (Slaviček), Litovel, hrad Nové Zámky u Raškova, Veliký Postřelmov, Hanušovice, Malé Vrbno v Jeseníku, Tovačov, Kroměříž: v parku a při silnici hulínské (Zahradník), Bilany u Kroměříže, Chropiň, Vsetín, Hranice, Hukvaldy, Nový Hrozenkov, Štramberk, Rusava, hrad Lukov u Fryštáku, Nelhuble (A. Czižek), Olešnice u Kunštátu, Stanoviště na Bitešsku, údolí Hodoninky (Hrubý), Jihlava, hrad Tempelstein, Palavské vrchy, mlýn Skřípina u Mohelna, Čučice, Spálený mlýn u Kralic, Brancouze, Třebíč, Horní Vilimovice a Horní Smrčné u Třebíče (Hanisch).

Helix austriaca Mühlf.

Brno, Královo Pole (K. Czižek), Stránská skála, Bystre, Ochoz, Lišeň, Rajhrad, Nosislav, Blučina, Žebětín, Křtiny, Býčí skála, údolí Punkvy, Sloup, Blansko, Boskovice, Letovice, Slavkov, Hustopeč u Brna, Dolní Vistonic, Vranovice u Hustopeče (Schierl), Olbramovice, Tišnov (na Květnici a Hradisku), Čebín, Vohančice, Ivančice (Sklenář), hrady Tempelstein a Rabenstein, Ludmírov, Milkov (Slaviček), Kroměříž (na Barbořině a ve Hvězdě), Rataje u Kroměříže, Čučice, Nová Ves u Hrubčic, Búzov (dosti pořídka, Laibner).

Skoro na všech místech jest zároveň i *var pallescens* Fér.

Helix obvia Htm.

Olomouc, Drnovice u Víškova, Lulč, Bilany u Kroměříže, Kroměříž (Barbořín), Adamov a Žebětín u Brna, Pracké vrchy u Brna (J. Czižek), Nosislav, Židlochovice, Ivančice, Hustopeč u Brna, Ráječko u Blanska, Petrovice u Sloupu, Milkov (Slaviček), Černín u Jevišovic, Tišnov, údolí Hodoninky (Hrubý), Raškov, Třebíč (zámecký park, kamž patrně byl zavlečen a udržuje se na podkladě žulovém jen zásluhou odprýskalé malty), Čučice, Nová Ves u Hrubčie, Mladeč u Litovle (Laibner).

Mut. nivea Parr. Park zámecký v Třebíči.

Helix striata Müll.

Ivančice, Pavlovice j. v. Hustopeče (Schierl), Hodonín město (Beránek).

Buliminus montanus Drap.

Rajhrad, Ochoz, Josefov (při Býčí skále), údolí Punkvy, Macocha (Klika); Židlochovice, Tovačov, Litovel, „zkamenělý zámek“ u Búzova (Spitzner), Milkov (Slaviček), Hukvaldy, hrad Lukov u Fryštáka, Štramberk (na Kotouči), údolí Hodoninky (Hrubý), Jihlava, Rokštýn, Sadek u Třebíče, Čučice (v sesutém kamení při Oslavě), Žákova hora (Košťál), Mor. Smrčné (Hanisch).

Buliminus obscurus Müll.

Adamov, Býčí skála, Hranice, Hukvaldy, Štramberk, hrad Lukov, Vohančice u Tišnova.

Buliminus tridens Müll.

U paty Babiho lomu, Královo Pole (J. Czižek), Červený kopec u Brna, Nosislav, Hustopeč u Brna, Ivančice, Podivín a Vranovice u Hustopeče (Schierl), Lulč, Drnovice u Víškova, Nezamyslice, Kroměříž (u Hrázy), Přerov, Rokštýn u Brtnice, Čučice, Nová Ves u Hrubčie.

Cionella lubrica Müll.

Maloměřice, Josefov a Adamov u Brna, údolí Punkvy, Nosislav, Rajhrad, Hustopeč u Brna, Ludmírov, Kojetín, Kroměříž, Nezamyslice, Tovačov, Hranice, Hustopeč u Hranic, Rusava, hrad Lukov, Rožnov, Hukvaldy, Mor. Ostrava (Tůma), Búzov (Laibner), Staré Město, Spiklice, Saalwiese, Tempelstein, Vel. Meziříčí, Třebíč, Pokojovice, Pláčov, Věstoňovice u Třebíče (Hanisch), Nová Ves u Hrubčie.

Var exigna Mke. Červený kopec u Brna (K. Czižek), údolí říčky u Lišně, údolí Punkvy, Býčí skála, Průchodice u Ludmírova, Přerov, Hranice, Štramberk, údolí Hodoninky (Hrubý), Vohančice u Tišnova, Waldsteinruhe u Třebíče, Hustopeč u Brna (Schierl).

Cionella acicula Müll.

Adamov, při Býčí skále, květná zahrada v Kroměříži (Zahradník), Hukvaldy, Hustopeč u Brna (Rzehak), Tempelstein (živé kusy), Třebíč, Mor. Ostrava (Tůma), v náplavu potoka Špramku u Búzova (Laibner).

Pupa frumentum Drap.

Býčí skála, Macocha, údolí Punkvy, Suché údolí (J. Czižek), Hustopeč u Brna, na Květnici u Tišnova, Štramberk, Milkov u Litovle (Slaviček), Kroměříž (mezi silnicí Kotojedskou a Hrází, Zahradník), „zkamenělý zámek“ u Búzova (Laibner).

Pupa avenacea Brug.

Suché údolí (K. Czižek), údolí Punkvy, Býčí skála, údolí Řičky u Ochozu, Milkov u Litovle (Slaviček), Štramberk.

Mut. albina. Údolí Punkvy.

Normálně vyvinuté kusy mají po dvou záhybech patrových, dvou zoubcích cívkových a třech záhybech hltnanových. Velmi zhusla se však stává, že nejspodnější záhyb hltnanový až docela schází. Ze 40 kusů, jež jsem v údolí Punkvy sesbiral, má 18 t. j. 45% jen dva. Týž počet kusů má toliko po jednom zoubku cívkovém, neboť spodní chybí. Pozoroval jsem též, že i dolní záhyb hltnanový i dolní zoubek cívkový mizí často zároveň. Na ostatních stanovištích shledal jsem kusy po nejvíce normální.

Pupa doliolum Brug.

Josefov u Brna (J. Czižek), Hukvaldy, Štramberk, hrad Bukovin u Hostima.

Pupa dolium Drap.

Hostýn (Šedý), Suché skalky u Búzova (Laibner), Helfštýn u Lipníka (Pisařovic).

Pupa muscorum L.

Brno (na Františkově, Červeném kopci), Královo Pole (A. Czižek), Černovice u Brna, Býčí skála, údolí Punkvy, Hustopeč u Brna, Nezamyslice, Přerov, hrad Brničko u Zábřeha, Štramberk, Ludmírov (Slaviček), Kozlov u Štěpánova (Hanisch), Vohančice u Tišnova, Rokštýn, Třebíč, Sokolí a Kouty u Třebíče, Čučice, Nová Ves u Hrubčic, kolem Búzova hojně (Laibner), Mor. Ostrava (v náplavu, Tůma).

Var. bigranata Rossm. Býčí skála, hrad Brničko, Štramberk.

Var. pratensis Cless. Stránská skála u Brna.

Pupa triplicata Studer.

Var. abbreviata Uličný. Syn. *Pupa triplicata var. bidentata West.* v mém Beitrag zur Kenntniss der Moll. Fauna von Mähren. Verhandl. d. naturf. Vereins in Brünn. Bd. XXIII. 1885.

Pupilla muscorum var. abbreviata Ul. ve Clessin Moll. Fauna Österr.-Ung. und der Schweiz 1887.

Pupilla muscorum var. abbreviata Cl. ve Westerlund Fauna der in d. palaearct. Region leb. Binnenconchylien, I. Supplmt. Zusätze, Seite 1 sub Nr. 103. 1890.

Pupa muscorum var. bigranata Rossm. v mém Seznamu měkk. okolí Brněnského. 1882. (Dokud se týče Palavských vrchů.)

Poněvadž Clessin houževnatě stál na tom, že forma tato ku *P. muscorum* náleží, kdežto dr. O. Boettger se mnou v ní *P. triplicata* spatřoval, požádal jsem ještě dra C. A. Westerlunda za dobrozdání, a týž vskutku v ní *Pupilla triplicata Stud.* poznal; miní však, že od jeho *var. bidentata* přece se zase liší, a charakterisuje ji slovy takto:

Dens parietalis est plus minus pliciformis, saepe sat elongatus et curvatus, semper praesens (apud muscorum coniformis, saepe vel saepissime deficiens); columella profunde intus (oblique intuenti) acute producta, rubescens et edentula; anfractus ultimus post callum album, angustum, elatum deplanatus, ad peristoma reflexum cavatus; pone basin leviter et distincte linea longitudinali impressa; sutura obliqua ad aperturam versus bene adscendens; testa dense, regulariter striatula; forma curta, obesa, sat ventricosa, apice late rotundato-obtusa, fere *P. doliolum* in mentem vocans. (Alt. 2.5 mm, lat. 1.4 mm).

Palavské vrchy.

Pupa minutissima Htm.

Údolí Punkvy, Býčí skála, Červený kopec u Brna (A. Czižek), Babí lom (K. Czižek), Hustopeč u Brna, květná zahrada v Kroměříži (Zahradník), Přerov, Ilranice, Kotouč u Štramberka (K. Czižek), Vohančice u Tišnova, Třebíč, Čučice; „zkamenělý zámek“ u Búzova (Laibner).

Pupa claustralis Grdl.

Clessin připojil ve Moll. Fauna Österr.-Ung.-Schweiz při tomto druhu: Uličný, Beitr. Moll. Mährens führt diese Art von einigen Fundorten dieser Provinz auf; jedenfalls beruht die Angabe auf unrichtiger Bestimmung der treffenden Gehäuse. — Na poznámku o tom napsal mi dr. O. Boettger, znalec tohoto rodu plžů na slovo vzatý, krátce tolik: Ihre Art von Adamsthal ist die echte *Isthmia claustralis Grdl.*, die ich aus zahlreichen Orten von Tirol bis zum Kaukasus kenne.

Pupa antivertigo Drap.

Adamov, Bilovice a Černovice u Brna, Rusava, Vel. Meziříčí, Věstoňovice (Hanisch) a Radonín u Třebíče.

Pupa pygmaea Drap.

Červený kopec (A. Czižek) a Černovice u Brna, údolí Punkvy (J. Czižek), Babí lom (K. Czižek), St. Město, Vel. Meziříčí, Štramberk, Kamenice u Jihlavy, Třebíč, Věstoňovice u Třebíče (Hanisch), Čučice, Hustopeč u Brna.

Pupa alpestris Ald.

Údolí Punkvy, Mladeč, Štramberk.

Pupa pusilla Müll.

Býčí skála, údolí Punkvy, Mladeč, Hranice.

Pupa angustior Jeffr.

Černovice u Brna (v rajském háji), Búzov (u pivovaru, Laibner).

Balea perversa L.

Hrady Lukov a Tempelstein.

Clausilia laminata Mont.

Údolí Svitavy při 1. tunelu u Obřan, Adamov a Vranov u Brna, rozvaliny nového hradu u Adamova, Nosislav, Rajhrad, při Býčí skále, údolí Punkvy pod Macochou, Dolní Lhota u Blanska (Rzehak), Mlýkov (Slaviček), Mladeč, Litovel, Kroměříž (park), Hranice, Tovačov, Hostýn, Rusava, hrad Lukov, Winkelsdorf a Karlov v Jeseníku, údolí Hodoninky (Hrubý), Tempelstein a Rabenstein, Vohančice, Hrádek u Brancouz, „zkamenělý zámek“ u Búzova (Laibner), Žákova hora (Kalenský).

Var. fuscilabris Boettg. Adamov, Vranov, Býčí skála, Macocha, Christianshain pod Babím lomem (J. Czižek), Palavské vrchy, Grygov, Chropiň, „Průchodice“ u Ludmírova, Mladeč, vrch Beskyd u Nového Hrozenkova, Hukvaldy, Štramberk, vrch Květnice u Tišnova, Hodonín u Olešnice (Hrubý), hrad Bukovín u Hoštima, Tempelstein.

Var. virescens A. Schm. Černovice u Brna.

Clausilia commutata Rasm.

Suché skalky u Kadeřina (Laibner).

Na Moravě první naleziště známé. Já sám jsem konchylí neviděl.

Clausilia orthostoma Mke.

Babí lom (Czižek), Macocha, Býčí skála, Blansko, na Průchodici u Ludmírova, Mladeč Mlýkov (Slaviček), „zkamenělý zámek“ a protější stráně (velmi hojně, Laibner), Teplice u Hranic, Hukvaldy, Štramberk, Žákova hora (Kalenský), Hrádek u Brancouz.

Clausilia ornata Zgl.

„Zkamenělý zámek“ u Búzova (Spitzner), Milkov (Slaviček), hrad Nové Zámky u Raškova.

Clausilia plicata Drp.

Bilovice, Adamov, Sloup, údolí Punkvy u Macochy, Blansko, Letovice (Kalabus), Milkov (Slaviček), na Průchodici u Ludmírova, Mladeč, Drnovice u Viškova, Tovačov, Hostýn, hrad Lukov, Val. Meziříčí, údolí Hodoninky (Hrubý), hrad Rokštýn, Hrádek u Brancouz, Kadeřín a Javoříčko u Búzova (velmi hojně, Laibner).

Clausilia biplicata Mont.

Snad veskrz *var. crassilabris* Parr. na místech těchto:

Adamov, Josefov, Vranov u Brna, údolí Punkvy, údolí Obřavy u Nebovic (J. Czižek), Nosislav, Lulč, Grygov, Kroměříž (park a Hvězda), Ludmírov, Milkov u Litovle (Slaviček), Dolní Lhota u Blanska (Rzehak), Bohdíkovo Český, Sobotín, Nové Zámky u Raškova, Goldštýn, Karlov v Jeseníku, hrad Brničko u Zábřeha, vrch Květnice, Vohančice a Loučka u Tišnova, údolí Hodoninky u Štěpánova (Hrubý), hrad Bukovin u Hostima, Boskovštýn u Jevišovic, rozvaliny hradů Tempelsteina a Rabensteina, Náměšť n./O., trosky hradu Rokštýna u Brtnice, Brancouze, Třebíč (zámecký park a lišti), Wartenberk u Třebíče (Hanisch), Čučice, Spálený mlýn u Kralic, Nová Ves u Hrubčic, Búzov (Laibner), Zákova hora (Kalenský), Horní Smrčné (v „Proseníně“, Hanisch).

Var. albilamellata Parr. Christianshain (K. Czižek).

Mut. albina. Zámecká zahrada v Třebíči, hrad Rokštýn.

Clausilia cana Held.

Nové Zámky u Raškova, Saalwiese v Jeseníku, Vohančice u Tišnova.

Clausilia parvula Studer.

Údolí Svitavy u Obřan a Bilovic (A. Czižek), Suché údolí (K. Czižek), údolí Punkvy u Macochy, Býčí skála, Teplice u Hranic, Hukvaldy, Štramberk, Mladeč, Milkov (Slaviček), na Průchodici u Ludmírova, vrch Květnice u Tišnova, údolí Hodoninky (Hrubý), hrad Tempelstein, „zkamenělý zámek“ a protější stráně (velmi hojně, Laibner).

Forma minor A. Schm. Údolí Punkvy (J. Czižek).

Clausilia cruciata Studer.

Saalwiese v Jeseníku.

Clausilia dubia Drap.

Adamov, Macocha, Hostýn, hrad Lukov, údolí Hodoninky (Hrubý), Milkov (Slaviček), Ivančice (Schierl).

Clausilia plicatula Drap.

Žákova hora (Kalenský), údolí Řičky u Lišně, kolem Býčí skály, údolí Punkvy, hrad Nové Zámky u Raškova, Karlov v Jeseníku, Vsetín, Kotouč u Štramberka (J. Czižek), údolí Hodoninky (Hrubý).

Clausilia ventricosa Drp.

Hády u Brna (A. Czižek), Josefov, Christianshain (J. Czižek), Adamov, údolí Punkvy, Grygov, Chropiň, Luhačovice, Nelhuble u Nov. Jičína (J. Czižek), Nové Zámky u Raškova, údolí Hodoninky (Hrubý), Búzov (Laibner).

Clausilia tumida Ad. Schm.

Poblíž kostela na Hostýně nehojně.

Clausilia filograna Zgl.

Údolí Hodoninky (Hrubý), údolí Řičky nad Lišní (Tůma).

Succinea putris L.

Brno, Červený a Žlutý kopec u Brna, Telnice (J. Czižek), Chrlice, Josefov, Adamov, Blučina, Nosislav, Pouzdrany, Vranovice u Hustopeče, Bedihošť, Vejšovice, Kralice, Plumlov u Prostějova, Ludmírov (Slaviček), Litovel, Grygov, Tovačov, Kroměříž, Doloplazy u Nezamyslic, Drnovice u Víškova, Hustopeč u Hranic, Rusava, Vsetín, Letovice, Búzov (Spitzner), Bohdíkovo Český, Hanušovice, Staré Město, Goldštýn, Hodonín u Olešnice (Hrubý), Uherčice a Pohořelice (Schierl), Třebíč, Sadek, Štěměchy, Waldsteinruhe, Červený mlýn u Nové Vsi u Třebíče, Kouty.

Var. fontana Haz. Bedihošť u Prostějova.

Uvádí se tuto z Moravy poprvé. Jest to v celku nepřilíčná odchylka od typu, ale že se i jinde pod tímto jménem odděluje, a není chybou, když se v lokálních faunách co možná dopodrobna různé formy stanoví, stůj zde o ní zaznamenání.

Popis dle dra C. A. Westerlunda (Fauna d. i. d. p. R. l. Binnenconch. 1885.) jest tento:

Skořápka široce kuželitá, s kotoučem krátkým, $\frac{1}{4}$ celkové výšky zaujímajícím, závitky $3\frac{1}{2}$, z nichž prvé jsou vypouklé, předposlední hrbovitě na levo vyniklý, poslední pode švem trochu spleštilý, pak břichatý; ústí málo šikmé, okraje maličko prohnuté. — Výška 20, šířka 10 mm; výška ústí 14—15, šířka 7.5 mm.

Abych předem zamezil pochybnosti, poznamenávám, že určení potvrdili dr. Boettger i dr. Westerlund.

Var. olivula Baud. Černovice a Adamov u Brna, Letovice (Kalabus), Kroměříž (při mostech na silnici k Hulínu, Zalradník).

Var. limnoidea Picc. Nelhuble u Nov. Jičína (Czižek), Hodonín město (Beránek.)

Succinea Pfeifferi Rossm.

Mor. Ostrava, Přívoz (Tůma), Josefov u Brna, Ludmírov (Slaviček), Kotojedy a Bilany u Kroměříže, Kojetín, Nezamyslice, Palava, Nosislav, Strachotín (Schierl), Vel. Meziříčí, Boskovštýn, Černín u Jevišovic, pod hradem Bukovínem u Hostima, Třebíč, Věstoňovice (Hanisch), Červený mlýn u Nové Vsi při Třebíči, Valdík, Týn, Kožichovice u Třebíče, Brancouze, Veliká Bíteš.

Succinea elegans Risso.

Josefov (J. Czižek), Ochoz, Trubsko a Střelice u Brna, rybník u Ivanovic (Nenovic) (K. Czižek), Doloplazy u Nezamyslic, Tovačov, Kojetín, Kroměříž, Lulč, Drnovice u Viškova, Strachotín (Rzehak), Hrubá Voda u Olomouce (Spitzner).

Succinea oblonga Drap.

Adamov a Černovice u Brna, Nosislav, Hustopeč u Brna (Schierl), Ludmírov (Slaviček), Chropiň, Kroměříž, Nezamyslice, Rusava, Staré Město, Vel. Bíteš.

Carychium minimum Müll.

Adamov u Brna, údolí Punkvy, Býčí skála, Tovačov, Hustopeč u Iranic, Rožnov, Rusava, Hukvaldy, Goldštýn, Brancouze u Třebíče, Mor. Ostrava (Tůma), Búzov (Laibner).

Limnaea auricularia L.

Mlýnská strouha u Pisárek v Brně (J. Czižek), Letovice (Kalabus), Češkovice u Blanska (K. Czižek), Kroměříž, Hodonín město (Beránek), Hodonín u Olešnice (Hrubý), Dolní Vistonic, Pouzdřany, Příkluky (Schierl), Třebíč (rybník Kuchyňka), rybník Březina u Trnavy a Valdík u Třebíče.

Limnaea ampla Htm.

Hodonín město (Beránek), Kroměříž.

Var. Monnardi Hartm. Při vtoku Ostravice do Odry, kusy velmi baňaté s ústím vysoko nad kotouč vyvýšeným (Tůma).

Limnaea ovata Drp.

Popovice u Rajhradu, Blučina, Strachotín, Nosislav, Dolní Vistonic (Schierl), Černín u Jevišovic, Kroměříž, Doloplazy u Nezamyslic, Vejšovice, Bedihošť, Vrbátky u Prostějova, Hodonín město (Beránek), Letovice, Bludov, Mor. Ostrava (vzácně, Tůma).

Limnaea lagotis Schrk.

Dolní Vistonice a Hustopeč u Brna (Schierl).

Limnaea peregra Müll.

Rebešovice, Říčanice, Bilovice u Brna, Křtinský potok u Josefova, údolí Punkvy (J. Czižek), Adamov, Letovice, Hustopeč u Brna, Strachotín, Dolní Vistonice (Schierl), Hustopeč u Hranic, Vsetín, Nový Hrozenkov, Hodslavice, Drholec, Příbor (J. Czižek), Opatovice u Jevíčka (Burghauser), Nezamyslice, Olomouc, Litovel, Mohelnice (Laibner), Vel. Postřelmov, Hanušovice, Staré Město, Špiklice, Goldštýn, Ludmírov, Milkov (Slaviček), Vel. Meziříčí, Uhřínov, Telečkov, Horní Heřmanice u Vel. Meziříčí (Zavřel), Rosička u Dol. Rožinky, Hodonín u Olešnice (Hrubý), Vel. Biteš, Kamenice, Stonařov; Radošov, Brancouze, Štěměchy, Předín, Opatov, Ptáčov, Hostákov, Valdík, Studenec, Týn, Čechtín, Nová Ves, Radonín, Pocoucov, Sokolí, Mastník, Přibyslavice, Svatoslava, Waldsteinruhe u Třebíče, Třebíč, Lipník na Hrolovicku, Rudíkov u Vel. Meziříčí, Nová Ves u Hrubčic, Znojmo (Tůma), Nětín a Kochanov u Vel. Meziříčí.

Var. elongata Cless. Hunkovice u Židlochovic, mezi Palavou a Milonicemi (Schierl).

Limnaea stagnalis L.

Olomouc, Grygov, Tovačov, Kroměříž (při silnici k Hulínu, Zahradník), Bilany u Kroměříže, Doloplazy u Nezamyslic, Litovel, Hranice, Černotín a Hustopeč u Hranic, Drholec, rybník u Příbora (J. Czižek), Vel. Postřelmov, pod hradem Bukovínem u Hostima, Adamov, Řečkovice u Brna, Blučina, Vranovice u Hustopeče, Strachotín, Polava (Schierl), Studenec u Třebíče, Okříšky, Třebíč, Kouty, Hostákov, Valdík, Trnava u Třebíče, Mohelnice (Laibner), Mor. Ostrava (Tůma).

Limnaea palustris Müll.

Věžský potok u Kroměříže (Zahradník), Hodonín město (Beránek), Palava (Schierl), Litovel (hojně, Laibner).

Var. corvus Gmel. Přívoz u Mor. Ostravy (Tůma).

Var. turricula Held. Nelhuble (Czižek).

Obě odrůdy udávají se tu poprvé jakožto moravské nálezy.

Limnaea truncatula Müll.

Královo Pole, Obřany, Adamov, Josefov, Bilovice, Rebešovice u Brna, údolí Punkvy (A. Czižek), Pouzdřany, Hustopeč u Brna, Palava (Schierl), Mor. Krumlov, Staré Město, Špiklice, Goldštýn, Bludov, Ludmírov (Slaviček), Nelhuble, Příbor (J. Czižek), pod hradem Bukovínem u Hostima, Boskovštýn, Přeskače u Horních Kounic, Černín u Jevišovic, Baliny a Telečkov u Vel. Meziříčí (Zavřel), Vel. Biteš, Kamenice, Stonařov, Třešť, Brancouze, Radonín, Kouty, Hostákov, Valdík, Liština

u Čichova, Nová Ves, Waldsteinruhe, Ptáčov, Sedlec, Čučice, Štěměchy, Okříšky u Třebíče, Mor. Ostrava (v bařinách při Odře, forma malá, baňalá, Tůma).

Var. oblonga Put. Hodonín u Olešnice (Hrubý), Příbor (J. Czižek).

Var. communis Ad. Clessin formu tuto, o níž jsem r. 1889. ve *Zweiter Beitrag zur Kenntnis der Molluskenfauna Mährens* referoval, ani mezi dodatky do své *Moll. Fauna Österr.-Schweiz* nepřijal, snad z pochybnosti o správném určení. Dr. Boettger i dr. Westerlund, kteří ode mne tvar tento výměnou přijali, potvrzují jméno hořejší, což v zájmu poznání naší fauny zde pověděno budiž.

Bedihošť u Prostějova. — Novějšího naleziště neznám.

Physa fontinalis L.

Pod hradem Bukovínem u Hostima, Bilany u Kroměříže, Strachotín (Rzehak), Mor. Ostrava, Vítkovice (Tůma), Valdíkov u Třebíče, Ostrov nedaleko Žďáru.

Physa hypnorum L.

Příbor, Drholec, Nelhuble u Nov. Jičína (J. Czižek), Vítkovice (dostí hojně, Tůma), Litovel, Bilany u Kroměříže.

Planorbis corneus L.

Litovel, Grygov, Kojetín, Nezamyslice, Hulín, Bilany a Kotojedy u Kroměříže, Tovačov, Blučina, Nosislav, Vranovice u Hustopeče, Strachotín (Schierl), Telnice u Brna (J. Czižek), Černotín u Hranic, Mor. Ostrava (Tůma), Mohelnice (Laibner), Vel. Postřelmov, Hodonín, Rohatec (Laibner).

Planorbis umbilicatus Müll.

Telnice (J. Czižek), Blučina, Nosislav, Vranovice u Hustopeče, Strachotín, Dolní Vistovice, Uherčice (Auerschitz), Pouzdřany, Hustopeč u Brna, Příkluky, Břeclava (Schierl), Vel. Postřelmov, Litovel, Grygov, Tovačov, Nezamyslice, Lulč, Viškov, Kroměříž, Bilany a Kotojedy u Kroměříže, Nelhuble (J. Czižek), Mohelnice (Laibner).

Planorbis vortex L.

Bilany, Kroměříž, Nelhuble (J. Czižek), Palava, Uherčice (Auerschitz) (Schierl), Litovel, Mohelnice (Laibner), Mor. Ostrava (Tůma), Černín u Jevišovic.

Planorbis spirorbis L.

Blučina, Kroměříž (Klvaňa), Palava (Schierl), Uhřínov u Vel. Meziříčí (Zavřel).

Planorbis leucostoma Mich.

Ludmírov (Slaviček), Litovel, Bludov, Staré Město, Špiklice, Příbor, Drholec (J. Czižek), Nelhuble (A. Czižek), Rudíkov, Horní Heřmanice, Telečkov (Zavřel), Kamenice, Vel. Bíteš, Lipník na Hrotovicku, Předín, Brancouze, Čechlín, Benetice, Waldsteinruhe, Kouty, Svatoslav, Radonín, Sokolí u Třebíče, Mohelnice (Laibner).

Planorbis contortus L.

Palava (Schierl), Kadeřín u Búzova (Laibner). — Uvádí se tu z Moravy poprvé.

Planorbis albus Müll.

Palava (Schierl), pod hradem Bukovínem u Hostima, Vel. Bíteš, Vel. Meziříčí, Rudíkov, Kouty, Valdíkov, Věstoňovice (Hlanisch), Pouchov, Nová Ves u Třebíče, Mohelnice (Laibner), v Lucíně u Mor. Ostravy (Tůma), Nětín u Vel. Meziříčí.

Planorbis limophilus West.

Příbor (příkop při železnici, J. Czižek).

První známé naleziště moravské. Skořápky příborské jsou značně větší, dosahují až 7 mm šířky, kdežto auctor jen 5 mm udává; také jsou závitky více spleštilé a tedy ústí více do šířky rozloženo jest; barva pokožky jest více bělavá a zeleným povlakem, nepochybně řasami obložena. Nicméně poznal v nich Westerlund svůj druh nadepsaného jména.

Planorbis nautilus L.

U Bzence mezi Myriophyllum našel A. Czižek po prvé na Moravě.

Planorbis cristatus Drap.

Mohelnice (Laibner).

Planorbis complanatus L.

Bedřhošť, Vrbátky u Prostějova, Doloplazy u Nezamyslic, Adamov u Brna, Letovice (Kalabus), Bilany u Kroměříže, Hunkovice (Schierl), pod hradem Bukovínem u Hostima, Svatoslava, Kouty a Valdíkov u Třebíče.

Planorbis nitidus Müll.

Mohelnice (Laibner), Bludov, Luka u Jihlavy.

Ancylus fluviatilis Müll.

Křtinský potok a Punkva (J. Czižek), Bilovice u Brna, potok Kotojedka u Kroměříže, potůček pod hradem Bukovínem u Hostima, Boskovštýn u Jevišovic, Velká Bíteš, Štěměchy a Radonín u Třebíče.

Velletia lacustris L.

Lhota u Mor. Ostravy (Tůma), Adamov a Holásky u Brna, Letovice, Doloplazy u Nezamyslic, Bilany, Hvězda a Kotojedy u Kroměříže (Zahradník), Příbor (J. Czižek), pod hradem Bukovínem u Hostlína, Kouly, Račerovice (u panské cihelny) a Valdíkov u Třebíče.

Acme polita Htm.

Údolí Punkvy, při Býčí skále, Mladeč, Hukvaldy.

Valvata piscinalis Müll.

Dolní Vistonicice a Příkluky (Schierl).

Paludina contecta Millet.

Dolní Vistonicice (Schierl), Vranovice u Hustopeče, Strachotín, Litovel, Grygov, Tovačov, Kojetín, Nezamyslice, Kroměříž, Bilany u Kroměříže, Nelhuble u Nov. Jičína (J. Czižek), Mor. Ostrava (v Odře i j. obecná, Tůma), Rohatec, Hodonín město (hojně, Slavík).

Paludina fasciata Müll.

Nová Ves j. z. Hodonína (K. a A. Czižek), Šakvice (Schierl).

Paludina hungarica Haz.

Clessin poznamenal při tomto druhu ve své Moll. Fauna Österr-Schweiz: Die richtige *P. fasciata* nach norddeutschen und englischen Exemplaren kommt im Donaugebiete gar nicht vor. Dokud já mohu porovnat, skoro bych směl výrok ten podepsati, ač mám formu tohoto druhu z Bristolu (Bath-Canal), která se naší bahence pruhované ze Strachotína úplně podobá. Co však jsem poznal z Německa a z Čech, jest rázu docela jiného. Bahenku uherskou máme u nás, jak dosud jisto jest, u Příkluk, Pouzdřan (Schierl) a pokud mně známo jest, nejseverněji u Nosislavi. Ku porovnání mám autentické kusy Budapeštské z rukou zemřelého již auctora.

Popis dle Westerlunda, který jej podle obšírného vypsání Hazayova sdělal, jest tento:

Skořápka široce zjizvená, o 7 pravidelně se vzrnáhajících závitcích 7. = 6. s 5., 6. = 5. se 4., 5. = 4. se 3., 4. = 3. s 2. a 1.; ♀ skořápka nadmutě kuželitá, pevnostěnná, silně rýhovaná, žlutavě zelená nebo žlutavě hnědá, se 3 páskami; embryonální závitok malý, útlý, vyčnělý; závitky dosti silně klenuté, poslední břichatě nadmutý; šev dosti hluboký; ústí zaokrouhleně hruškovitého obrysu, nahoře tupě špičaté; šev před koncem poněkud do výše vystupující; píštěl dopolou krytá; výš. 55, šíř. 37 mm, ústí 26 mm vysoké, 20 mm široké. ♂ skořápka štíhleji kuželitá; závitky málo nadmuté, silně po obrubě připleštilé, kotouč útlý, píštěl více zakrytá. — Výška 55, šířka 33 mm, ústí 26 mm vysoké, 19 mm široké.

Rozměry tyto jsou asi maximální a tak velikých kusů z Moravy nemám, leč největší v mé sbírce jest přece 48 mm vysoký, proti němuž kusy bahenky páskované z Německa mají 29 a z Čech 27 mm výšky.

Bythinia tentaculata L.

Nosislav, Pouzdřany, Pohořelice (Schierl), Strachotín, Blučina, Lulč, Nezamyslice, potok Kotojedka u Kroměříže, Tovačov, Grygov.

Paludinella austriaca Frfld.

Lesní potůček blíže „zkamenělého zámku“ u Búzova (hojně, Laibner), Josefův u Brna (J. Czižek), pramen Řičky u Ochozu, při cestě z Adamova k Babicím, při cestě z Bilovic do Outěchova u Brna, Červený mlýn u Nové Vsi blíž Třebíče.

Lithoglyphus naticoides Fér.

Hodonín (v Moravě, Beránek), Pouzdřany (Schierl).

Neritina danubialis Zgl.

Šakvice a Dol. Vistonice (v Dyji, Schierl).

B) Lišejníky

sebrané v okolí Třebíče.

Podává Jos. Uličný.

Veden jsa snahou, abych dle sil svých přispěl ku poznání přírodních poměrů své vlasti, zabýval jsem se též rostlinkami těmito, a buď úmyslně buď mimochodem sesbíral jsem, kde se co dalo. Učedník pak vyhledal mistra. Velevážený přítel p. prof. Václav Spitzner v Prostějově naučil mě druhy a formy rozeznávat, darovav mi množství určených lišejníků a všechny nálezy mé pečlivě prohlédnuv. Nebýti rady jeho, byla práce moje zbytečnou, a proto vykonávám velmi milou povinnost, když mu tuto veřejně své srdečné díky vyslovuji.

Našli a rozeznali jsme pak mezi třebickými lišejníky druhy a formy tyto:

Usnea barbata L.

var. *hirta* Ach.